

Biertje met de dominee

Het is woensdagavond. Een rustige avond voor het café. De dominee komt binnenlopen, begroet het personeel en de spaarzame klanten. 'Hoe is het?' 'Ja best, wat moet het wezen?' 'Beginnen met koffie lijkt me goed.' De dominee loopt naar een tafel waar iemand al zit. 'Enig idee wie er komen?' 'Neuh, we zien wel hè?' De tas wordt neergezet en jas gaat over de stoel. Andere mensen voegen zich bij de tafel. 'Welkom, koffie?' 'Doe mij alvast maar een bockje' Op een goed moment neemt de dominee het woord. 'Tof dat jullie er zijn, kent iedereen hier elkaar?'

Wat

Zo kan een gemiddelde avond van 'Biertje met de dominee' beginnen. Een maandelijkse activiteit van 'De Krux', een pionierend netwerk van de Protestantse Gemeente Aalten. Het concept is simpel: één keer in de maand zit dominee Folkert de Jong met een paar mensen in een bekende lokale kroeg een biertje te drinken. Er schuiven tussen de vijf en vijftien mensen aan. Dit kan in de loop van de avond fluctueren en de groep is, ondanks een paar 'vaste gasten', altijd anders. Iedere avond heeft een thema waar gespreksvragen omheen geformuleerd zijn. Doorgaans komt er een Bijbeltekst ter sprake, bij uitzondering andere teksten of afbeeldingen die te maken hebben met christelijk geloof. Toch gebeurt het geregeld dat de gesprekken andere kanten opgaan. Mensen schuiven aan tafel met hun eigen verhaal of vragen. Die krijgen al snel voorrang op wat voorbereid is.

Er zijn twee regels voor wie aanschuiven aan tafel. Ten eerste ben je bereid in gesprek te gaan over serieuze onderwerpen. Natuurlijk wordt er veel gelachen aan tafel, maar het gaat hier ergens over. De tweede regel is dat we met respect met elkaar omgaan. Er zitten mensen van allerlei pluimage aan tafel. Sommigen zijn gelovig en betrokken bij een kerk, anderen zijn niet gelovig en/of niet kerkelijk betrokken.

Waarom?

Het idee voor 'Biertje met de Dominee' ontstond toen Folkert door Aalten fietste en gewezen werd op diverse kroegen in het dorp. Een daarvan had al eerder kerkelijke activiteiten geherbergd en stond bekend om zijn kwaliteitsbier. Folkert zelf had in zijn tienertijd de kroeg 'ontdekt' als de plek om zowel slap te ouwehoeren als om goede gesprekken te voeren. De kroeg had hem mede gevormd in zijn geloof. In de studententijd in Utrecht is dat doorgezet. Geloof kan groeien in een goede, ontspannen omgeving waar alles kan worden besproken.

Een kroeg is een zogenaamde 'third place'¹, het is geen werkplek of thuisplek, maar een plek om gemeenschap te zijn en die te vormen. Wat dat betreft is de kroeg een vanzelfsprekende plek voor de kerk om aanwezig te zijn.

Het is een cliché om te zeggen dat de kerk niet het gebouw op zondag is, maar een gemeenschap van Christus die zich op alle tijden en plekken kan vormen. Toch lijkt het geregeld nodig elkaar daaraan te herinneren. Zowel voor 'de buitenwacht' van de kerk als voor de vaste kerkgangers is het beeld van het bastion op zondag waar de dominee waarheden debiteert erg hardnekkig. De absolute grens tussen 'kerk' en 'wereld' is in de praktijk erg fluïde. De harde grens is een hardnekkige mythe die het delen en leven van de boodschap van het koninkrijk van God ingewikkeld maakt. Gesprek mét 'de buitenwacht' wordt vaak niet verwacht. Toch zoeken veel mensen wel degelijk naar zingeving en/of God.

1 [Third place - Wikipedia](#)

'Biertje met de dominee' is dus gericht op gesprek over God en geloof in een context waar er potentieel ruimte voor is, maar niet zo vanzelfsprekend is als de kerk. Door 'Biertje met de Dominee' wordt bewust een denkbeeldige grens overschreden. Door het wegvallen van die grens is het gemakkelijker voor mensen die de kerkgang al lang hebben laten vallen toch deel te nemen aan de gemeenschap van Christus. Tegelijk is het voor mensen die zich daar nooit een deel van hebben gevoeld een kans om eens te proeven hoe het is om geloof te hebben. Voor de vaste kerkgangers is het een kans om op een andere wijze met nieuwe mensen een gemeenschap te vormen om Jezus heen. Het is geen eenrichtingsverkeer: iedereen draagt bij aan het gesprek. De regel is dat we met respect naar elkaar luisteren, idealiter zelfs in liefde elkaar aanvaarden.

De hoop die achter dit alles zit is dat de ontmoeting met elkaar en de schrift kan leiden tot ontmoeting met Jezus zelf. Een dergelijke ontmoeting laat zich niet sturen of organiseren. Zo'n ontmoeting is niet het slim overtuigen van standpunten óver Hem of het aanpassen aan een keurige kerkgang. Het voert nu te ver om een verhandeling te geven over wat het in kan houden, het zal ook afhangen van wat iemand nodig heeft. In ieder geval heeft het te maken met een besef van volledig gekend, geliefd en aanvaard te zijn.

Wat is ervoor nodig?

Om te beginnen is het belangrijk om een goede kroeg te vinden. Het heeft weinig zin om dit te organiseren in een bijzaal van de kerk. Hiervoor is een goede relatie met de eigenaar en het personeel essentieel. Bespreek met hem/haar wat een geschikte avond is. Het kan niet 'stampvol' zijn, tegelijk is een maandagavond ook niet een heel geschikte keus. In Aalten is gekozen voor de woensdagavond.

Een eigenaar zal er niet op staan wachten dat er een fanatieke poging wordt gedaan om 'zieltjes te winnen.' Men bedoeld daar doorgaans mee dat er in de hoek van een kroeg iemand geregeld klanten lastig valt en om de oren mept met waarheden. Dit past uiteraard niet in het idee achter 'Biertje met de Dominee'. Tegelijk is het belangrijk om eerlijk te zijn: als dominee, of andere vertegenwoordiger van de kerk, heb je uiteraard overtuigingen. Die moeten gedeeld en uitgeleefd kunnen worden. Het is mogelijk dat een eigenaar ook dat liever niet heeft. In dat geval is het wijs om een drankje te doen en een andere plek te vinden.

Overigens is het ook wijs om een eigenaar en personeel duidelijk te maken dat je zelf er kan zitten met de beste bedoelingen, maar dat er ook mensen aan kunnen schuiven die wél personeel lastig kunnen vallen. Zolang duidelijk is dat de organisatie zélf dit niet wil is barpersoneel over het algemeen begripvol naar onze ervaring.

Het is niet nodig en onverstandig de avond te gedetailleerd inhoudelijk voor te bereiden. De loop van een gesprek kan onverwachte kanten uitgaan dit moet niet te strak geleid worden. Het gaat uiteindelijk om wat de mensen die aanschuiven binnenbrengen, een thema is slechts een handvat om het ergens over te hebben. De eerste avonden deden we het zonder, maar op advies van de eigenaar hebben we dit veranderd. Dit was een goede beslissing zowel voor publiciteit als de inhoudelijke gesprekken zelf, maar het moet geen keurslijf worden.

In de aanloop naar de avonden toe is het belangrijk om de publiciteit op te zoeken. De lokale krant en radio zitten altijd te zoeken naar iets interessants en in onze ervaring is 'dominee en kroeg' opvallend genoeg voor interviews. Deze publiciteit is niet alleen bedoeld om mensen naar de avonden te lokken, maar de activiteit heeft ook positief effect op de beeldvorming over kerk en geloof in het algemeen. Blijf doorgaan met die publiciteit via posters, social media, de lokale krant, blad van de kerk en wat er maar op het pad kan komen. Op een gegeven moment krijgt een activiteit een soort vaste status.

Hierop voortbordurend: zet door. Het is goed mogelijk dat er avonden zijn waar er niemand of slechts één of twee mensen komen opdagen. Daarom is het goed dat de dominee niet alleen gaat, maar er een organisatie achter zit. In het 'ergste' geval drinken ze samen een biertje en gaan dan

weer naar huis. Na zulke avonden kan het zinloos aanvoelen, en toegegeven: als er na een jaar nog niemand opdaagt is het beter wat anders te bedenken. Aan de andere kant is het belangrijk niet te snel op te geven. In ieder geval in de Achterhoek is het belangrijk om betrouwbaarheid op te bouwen. Wie na twee weinig bezochte avonden stopt bouwt geen krediet op bij wie er bij betrokken zijn of publiciteit hebben meegekregen. Wie doorzet houdt een opening die er anders niet zou zijn. Bovendien is het onze ervaring dat het aantal wat aanschuift erg kan fluctueren. Zeker toen 'Biertje met de Dominee' noodgedwongen online ging was er veel twijfel of dit wel ging werken en waren de eerste drie avonden erg rustig. Toch waren de gesprekken goed met de mensen die er wel waren en kreeg omroep Gelderland er lucht van. Zo ontstond er een item op de lokale televisie en radio en kwam er een filmpje op youtube.² De avonden daarop groeide het aantal deelnemers tot meer dan 15. In wezen was dat teveel, maar het is mooi om te zien dat wat online aanschoof, nu ook weer offline terugkomt. Stug volhouden kan helpen.

Als laatste punt op deze lijst is de observatie dat er doorgaans meer mannen aanschuiven bij deze avonden. Dit was niet het vooropgezette doel van de activiteit, maar aangezien er in Aalten bij veel kerkelijke activiteiten juist veel vrouwen komen, wordt dit gezien als een positieve bijvangst. Het is mogelijk, afhankelijk van de locatie, om deze activiteit specifiek voor mannen te organiseren. De Krux kiest daar niet voor.

Dit is geschreven voor wie lucht kreeg van de activiteit en zich de vraag stelde of het wat is voor zijn/haar gemeenschap. We hopen dat dit document daar duidelijkheid in gegeven heeft en een denkrichting geeft. We wensen iedereen die ermee aan de slag gaat wijsheid en Gods zegen toe.

² [Drink een biertje met de dominee om de moed erin te houden - Gelderland helpt - YouTube](#)